



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 81/2020-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 750/2009 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Er 750/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresným súdom je pod sp. zn. 12 Er 750/2009 vedené exekučné konanie sťažovateľky ako oprávnenej proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako povinnému (ďalej len „povinný“) o vymożenie pohľadávky v sume 4 000 € s príslušenstvom.

3. Okresný súd poverením č. 5702 036648 zo 7. septembra 2009 poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Kamila Líšku, Ulica 29. augusta 2, Bratislava (ďalej len „súdny exekútor“).

4. Sťažovateľka poukazuje na priebeh napadnutého konania, keď uvádza, že 6. apríla 2010 povinný podal „námiety proti exekúcii“, ktorými sa domáhal „zrušenia exekúcie“. Okresný súd uznesením sp. zn. 12 Er 750/2009 zo 14. októbra 2010 námiety zamietol.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na ďalší priebeh napadnutého konania, pričom zdôrazňuje, že povinný sa od roku 2010 opakovane a bez akéhokoľvek opodstatnenia domáha „zrušenia exekúcie“. V tejto súvislosti uvádza: *«Listom označeným ako „námieta proti exekúcii“, ktorý bol súdnemu exekútorovi doručený dňa 05.11.2010, sa povinný domáhal „zrušenia“ exekúcie.*

O tomto návrhu povinného rozhodol Okresný súd Humenné uznesením č. k. 12 Er 750/2009 zo dňa 08.06.2012 tak, že námiety odmietol.

Listom označeným ako „námieta proti exekúcii“, ktorý bol súdnemu exekútorovi doručený dňa 08.01.2013, sa povinný domáhal „zrušenia“ exekúcie.

O tomto návrhu povinného rozhodol Okresný súd Humenné (konajúci vyšším súdnym úradníkom) uznesením č. k. 12 Er 750/2009 zo dňa 05.04.2013 tak, že jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal povinný odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný súd Humenné (konajúci sudcom) uznesením č. k. 12 Er 750/2009 zo dňa 24.02.2014 tak, že rovnako jeho návrh na zastavenie exekúcie zamietol.

Listom označeným ako „námiетка o ďalších trovách exekúcie a samotnej exekúcii“ zo dňa 29.04.2015, ktorý bol súdnemu exekútorovi doručený dňa 04.05.2015, sa povinný domáhal „zrušenia“ exekúcie.

O tomto návrhu povinného rozhodol Okresný súd Humenné uznesením č. k. 12 Er 750/2009 zo dňa 30.08.2016 tak, že jeho námietky proti exekúcii a ďalším trovám exekúcie zamietol.»

6. Sťažovateľka namieta, že o poslednom podaní povinného označenom ako „žiadam o zrušenie exekučného konania“, ktorý bol súdnemu exekútorovi doručený 18. júna 2018, okresný súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nerozhodol, a to napriek skutočnosti, že sťažovateľka sa k tomuto podaniu povinného ihneď vyjadrila.

7. Podľa sťažovateľky okresný súd rozhoduje o „listoch povinného“ s neprimeraným časovým oneskorením, čo podľa jej názoru nevyhnutne spôsobuje zbytočné prietahy v napadnutom konaní. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že „... Okresný súd Humenné strávil nad rozhodovaním o návrhoch a podaniach povinného doposiaľ celkovo 63 mesiacov. Čo je už viac ako päť rokov z trvania doterajšej exekúcie. To znamená, že z takmer desať rokov trvajúcej exekúcie, polovicu doby nekonal bez prietahov exekučný súd a polovicu tejto doby exekútor nič nevymohol.“.

8. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Humenné v exekučnom konaní vedenom pod č. k. 12 Er 750/2009 porušené bolo.

Okresnému súdu Humenné v exekučnom konaní vedenom pod č. k. 12 Er 750/2009 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 3.000 Eur (slovom tritisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Humenné povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

Okresný súd Humenné je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 415,51 Eur s DPH do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet právneho zástupcu JUDr. Dušana Remetu, Masarykova 2, 080 01 Prešov.“

9. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 bola vec 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu, Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v námietke, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní prispieva k vzniku zbytočných prietáhov, keď o podaniach povinného rozhoduje s neprimeraným časovým oneskorením.

18. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou už vyslovil, že právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03, III. ÚS 229/04), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04, III. ÚS 229/04), pričom ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru Európskeho súdu pre ľudské práva by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03 a III. ÚS 125/07).

19. Sťažovateľka namieta, že napadnuté exekučné konanie trvá už desať rokov, pričom viac ako päť rokov z doterajšieho trvania napadnutého konania okresný súd rozhodoval o podaniach povinného. Zároveň uvádza, že „... *polovicu tejto doby exekútor nič nevyťahol*“.

20. Ústavný súd považuje v prvom rade za dôležité uviesť, že sťažovateľka namieta len postup okresného súdu v napadnutom konaní, pričom neuvádza, aký vplyv malo podľa nej zdĺhavé rozhodovanie o návrhoch povinného na samotný postup súdneho exekútora, ktorému okresný súd udelil poverenie na vykonanie exekúcie už 7. septembra 2009. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti nežiada vysloviť porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom súdneho exekútora a ústavná sťažnosť v tomto smere neobsahuje ani žiadne námietky.

21. Podľa § 46 ods. 1 Exekučného poriadku platného a účinného v dobe začatia napadnutého konania exekútor poverený vykonaním exekúcie sa postará o jej vykonanie. Z uvedeného vyplýva, že exekútor, ktorý bol poverený exekúciou, sa postará o jej

vykonanie bez zreteľa na procesné úkony, činnosť alebo nečinnosť účastníkov konania. Koná z úradnej povinnosti a spravuje sa len zásadami zákonnosti, účelnosti a hospodárnosti.

22. Z priebehu napadnutého konania je zrejmé, že po vydaní upovedomenia o začatí exekúcie sp. zn. EX 1901/2009 z 26. februára 2010 povinný využil možnosť podľa § 50 Exekučného poriadku platného a účinného v rozhodnej dobe a podal námietky proti exekúcii. O týchto námietkach, ktoré mali odkladný účinok, rozhodol okresný súd už uznesením sp. zn. 12 Er 750/2009 zo 14. októbra 2010.

23. Z ďalšieho priebehu napadnutého konania je zrejmé, že povinný opakovane v rokoch 2013 až 2016 žiadal o „*zrušenie exekúcie*“. Okresný súd vyhodnotil uvedené podania povinného podľa ich obsahu ako návrhy na zastavenie exekúcie. Tieto podania (ktoré nemali odkladný účinok na výkon exekúcie, pozn.) povinného však nijako nebránili a nebránia súdnemu exekútorovi, aby v označenej veci postupoval ďalej a vymohol judikovanú pohľadávku v prospech oprávnenej, a to bez ohľadu aj na ďalšie prípadné rozhodovanie o ďalších podaniach povinného.

24. Inštitút námietok proti exekúcii bol počas priebehu napadnutého konania legislatívne nahradený inštitútom návrhu na zastavenie exekučného konania.

25. Podľa § 61k ods. 3 Exekučného poriadku platného a účinného v čase predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti v neskôr podaných návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat' len skutočnosti, ktoré nastali po uplynutí lehoty podľa odseku 2. V poradí ďalších návrhoch na zastavenie exekúcie môže povinný namietat' len skutočnosti, ktoré nastali po podaní predchádzajúceho návrhu na zastavenie exekúcie. Obmedzenia podľa prvej a druhej vety sa neuplatnia, ak ide o také skutočnosti, ktoré povinný bez vlastnej viny nemohol skôr uplatniť.

26. Podľa § 61k ods. 4 Exekučného poriadku platného a účinného v čase predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti návrhy na zastavenie exekúcie podľa odseku 3 odkladný účinok nemajú.

27. Vzhľadom na uvedené ak okresný súd v súčasnosti rozhoduje opakovane o návrhu na „zrušenie exekučného konania“ povinného (ktoré sú opakovane okresným súdom podľa ich obsahu vyhodnotené ako návrhy na zastavenie exekúcie, pozn.), takýto opakovaný návrh povinného nemá v zmysle § 61k ods. 4 Exekučného poriadku odkladný účinok. Práve v súvislosti s touto skutočnosťou je potrebné uviesť, že postup okresného súdu vo veci sťažovateľky ako oprávnenej, resp. ňou namietaná nečinnosť v zásade nemala a nemohla mať vplyv na postup súdneho exekútora pri vymáhaní pohľadávky v exekučnom konaní, keďže súdny exekútor bol počas tohto obdobia oprávnený proti povinnému na všetky úkony, ktoré mohli viesť k jej vymoženiu.

28. Ústavný súd preto doterajší postup okresného súdu v napadnutom konaní nepovažoval za taký, ktorý by svojou intenzitou zakladal možnosť kvalifikovať ho po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prípadne práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu